

Madde 11 — İşbu mukavele üç sene için aktedilmiştir.

Bu mukavele tasdik edilecek ve Varşovada tasdiknameler teati edildikten 30 gün sonra mer'iyet mevkiine girecektir.

İşbu mukavele, muddetinin hitamından on iki ay evvel feshedilmedikçe, zımnî muvafakat suretile temdit edilmiş ad-dolunacaktır. Ancak bu takdirde her iki taraf on iki ay sonra mühleti hitam bulmak üzere her an mukaveleyi fesheylemek hakkını muhafaza eyler.

Yukarıda vazolunan ahkâmı tasdik etmek üzere zikrolunan ve imza salâhiyetini haiz olan murahhaslar bu muahedeyi imzalamışlar ve mühürleriyle mühürlemişlerdir.

Ankarada iki nüsha olarak 29 ağustos 1931 tarihinde tan-zim edilmiştir.

Zekâi

M. Kasimir Olsowski

İMZA PROTOKOLU

Bu mukavelelerin imzası esnasında murahhaslar atideki ah-kâm üzerinde mutabık kalmışlardır :

Munzam birinci madde

Birinci madde ahkâmı, Yüksek Âkit Taraflardan birinin diğerinin tebaası hakkında bu son memlekette ecnebler hak-kında mer'i olan veya mer'iyete konulacak olan ahkâmı tatbika, bu hususta en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesi cari olmak kaydile, mâni olamayacaktır.

Munzam dördüncü madde

İleride Yüksek Âkit Taraflardan biri bir üçüncü Devlet te-baasına kendi tebaasına haşrettiği meslek ve hırfellerden birin-in icrası hususunda bir imtiyaz bahşettiği takdirde bu imtiyaz -ferden bahşedilenler hariç olmak üzere - aynı zamanda ve bilâ talep diğer taraf tebaasına da teşmil edilecektir.

En ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesi, Yüksek Âkit Tarafların biri tarafından, işbu mukavelelerin imzasından evvel beynelmîl muahdat mucibince ihraz edilmiş olan hak-ların kendi tebaasına tanınması için iddia edilemeyecektir.

Yeni bir kanun herhangi bir meslek veya hırfeti mahalli tebaaya hasrettiği ve bu meslek veya hırfetin icrasında mük-tesep hukuku tanıdığı takdirde birinci fıkrada derpiş edilen en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesi Yüksek Âkit Taraflardan her birinin müktesep hukuku hususunda, ancak bu tebaa kanunda musarrah müddet zarfında ve şerait dahilinde mezkûr meslek ve hırfeti icra eyledikleri takdirde talep edile-bilecektir.

Munzam altıncı madde

Altıncı maddenin ahkâmı ile, Yüksek Âkit Taraflar Türkiye de faaliyetinde bulunan Leh şirketlerinin 30 teşrinisani 1330 (1914) tarihli Türk Kanununun 15 inci maddesinin tatbikatından hariç tutulmuşlardır.

Merkezleri Lehistan'da olan Leh Bankalarının fiyâl veya şubeleri yukarıki fıkranın şümulü dahilinde değildirler.

İşbu protokol ikamet mukavelesinin mütemmim cüzüdür. Bu mukavele ile beraber tasdik edilecek ve onunla aynı gün-de mer'iyet mevkiine girecektir.

Ankara: 29 ağustos 1931

Zekâi

M. Kasimir Olsowski

Türkiye Cumhuriyeti ile İngiltere Hükümeti arasında mün'akit Muzahareti Adliye Mukavelesinin tasdiki hakkında kanun

Kanun N°: 2045

Kabul tarihi: 28/6/1932

Madde 1 — İngiltere Hükümeti ile Ankarada 28 teşrinisani 1931 tarihinde imza edilmiş olan Muzahareti Adliye Mukavele-namesi kabul ve tasdik edilmiştir.

Madde 2 — İşbu Kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — İşbu Kanunun icrasına Adliye ve Hariciye Vekilleri memurdur.

30,6/1932

Türkiye Cumhuriyeti ile İngiltere Hükümeti arasında mün'akit Muzahareti Adliye Mukavelesinin tasdiki

Türkiye Reisicümhuru Hazretleri ile Büyük Beritanya, İrlanda ve Denizler otesinde bulunan Beritanya Dominyonları Kralı ve Hindistan İmparatoru Hazretleri gayri nizaî mevaddı dahi muhtevi olmak üzere hukuk ve ticaret işlerine taallük edip müteakiben mahkeme ve makamlarında cereyan eden muamelâtı adliyenin teşşiyetini muaveneti müteakiben icrasını arzu buyurdıklarından bu maksatla bir mukavele aktine karar vermişler ve binaenaleyh murahhasları olmak üzere :

Türkiye Reisicümhuru Hazretleri :

İzmir meb'usu ve Hariciye Vekili Doktor Tevfik Rüştü Beyefendi Hazretlerini ve

Haşmetlû Büyük Beritanya, İrlanda ve Denizler otesinde bulunan Beritanya Dominyonları Kralı ve Hindistan İmparatoru Hazretleri :

Büyük Beritanya ve şimalî İrlanda için :

Haşmetlû Beritanya Kralı Hazretlerinin Türkiye Cumhuriyeti nezdinde Fevkalâde Sefir ve Murahhası Asaletlû Sir George Russel Clerk G. C. M. G. C. B. Hazretlerini

Murahhas tayin etmişlerdir.

Bu murahhaslar usulüne muvafık bulunan salâhiyetname-lerini yekdiğerine tebliğ ederek atideki hususatta ittifak eylemişlerdir :

I

Mukaddeme

Madde 1 — (1) Bu Mukavele, gayri nizaî mevaddı dahi muhtevi olmak üzere, yalnız hukuk ve ticaret işlerine kabili tatbiktir.

(2) Bu Mukavelede «Zati Haşmetpenahî» kelimeleri, Büyük Beritanya, İrlanda ve Denizler otesinde bulunan Beritanya Dominyonları Haşmetlû Kralı ve Hindistan İmparatoru manasını ifade eder.

(3) Bu Mukavelede «Yüksek Âkit Taraflardan birinin (veya diğerinin) arazisi» tabiri Zati Haşmetpenahiye taallûku halinde İngiltere ve Galles arazilerile 17 nci maddede mezkûr teşmil ve 18 inci maddede mezkûr iltihak muameleleri hasebile Mukavele-nin kabili tatbik olacağı her hangi diğer arazi manasını ifade eder.

(4) «Yüksek Âkit Taraflardan birinin (veya diğerinin) tebaası» tabiri, Zatı Haşmetpenahiye teallûku halinde, her nerede mukim olursa olsun, Zatı Haşmetpenahinin bilûmum tebaası manasını ifade eyler.

II

Vesakı adliye ve gayri adliye tebligatı

Madde 2 — Yüksek Âkit Taraflardan birinin arazisinde tanzim edilen adli ve gayri adli vesikaların diğer tarafın toprağındaki eşhasa tebliği lâzımgelince, alâkadar taraf tebliğ edilecek olan bu vesikaları mübellâgulleyle, ihtiyarına göre, 3, 5 ve 6 ncı maddelerde mezkûr tariklerden biri ile tebliğ ettirebilir.

Madde 3 — (a) Tebliğ talepnameşi Türkiyede ait olduğu Türk makamlarına irsal edilmek üzere bir Britanya konsolosu vasıtasile konsoloshanenin kâim bulunduğu vilâyetin valisine, İngilterede Londradaki Türk konsolosu vasıtasile İngiltere Supreme Court of Judicature» unun «Senior Master» ine gönderilecektir.

(b) İrsal olunan vesikanın sadır olduğu makamın ismini, tarafeynin esamısını ve evsafını, mübellâgulleyleh ismini, sıfatını ve adresini ve mezkûr vesikanın cinsini müş'ir bulunan marûl-beyan talepname, tebliğ yapılacağı memleketin lisanında yazılmış olacaktır. Tebliğ olunacak vesika tebliğ ifa edileceği memleketin lisanında yazılmış olacak yahut ona bu lisanda yazılmış mütercem bir nüsha merbut bulunacaktır. Bu tercümenin doğruluğu talepnameyi gönderen konsolos tarafından, yahut alâkadar memleketlerden birinin veya diğerinin resmî veya muhallef bir mütercimi canibinden tasdik edilmiş bulunacaktır.

(c) Tebliğ, muamelei tebligiyenin ifa olunacağı memleketin salâhiyettar makamı tarafından mümasil vesikaların tebliği için mezkûr memleketin kanunu dahilisi ile muayyen olan şekilde, yahut talepname de tebliğ mezkûr kanun ile gayri kabili te'lif olmayan bir şekli mahsusta icrası hususunda bir arzu ifade edilmiş bulunuyorsa, o şekilde icra olunacaktır. Eğer kendisine vesika irsal olunan makam, bu işle iştigale salâhiyettar değilse mezkûr makam re'sen vesikayı kendi memleketinin salâhiyettar makamına irsal eyleyecektir.

(d) Tebliğ talebinin icrasını arazisi dahilinde tebliğ vukua gelecek Yüksek Âkit Taraf ancak işbu tebliği kendi hâkimiyetini veya emniyetini muhil mahiyette gördüğü takdirde, reddedebilir.

(e) Talepnameyi ahzeden daire, tebliğ vukuunu müsbit bulunan, yahut mezkûr tebliğ icrasına mâni olmuş olan esbabı mübeyyin vesikaları konsolosa gönderecektir. Tebliğ icra edildiği, muamelei tebliğiye icra olunacak memleketin makamı tarafından muharrer ve bu keyfiyeti ve tebliğın suret ve tarihi icrasını muhtevi, bir şahadetname ile tesbit olunacaktır. Tebliğ olunacak vesika, ve var ise, tercümesi ikişer nüsha olarak gönderilecek ve şahadetname, bu nüshalardan biri üzerine muharrer, veya ona merbut bulunacaktır.

Madde 4 — Tebliğden dolayı Yüksek Âkit Taraflardan biri tarafından diğerine her hangi mahiyette hiç bir resim tediy edilmecektir.

Maahaza 3 üncü maddede mezkûr olan ahvalde, memleketinden vesaikın sadır olduğu Yüksek Âkit Taraf, canibinden vesaikı mezkûrenin tebliğ olunduğu Yüksek Âkit Tarafa,

tebliğın icrasında müstahdem eşhasa, kanunu mahallî mucibince tediyesi lâzımgelen harç ve masarî ile tebliğın bir şekli mahsusta icra edilmesinden mütevellit harç ve masarîfi tediyedecektir. Mezkûr harç ve masraflar, tebliğ ifa olunan memlekette tebaa hakkında mer'î tarifemin kabili tatbık olduğu derecede, mezkûr tarifeye tevfiikan hesap edilecektir. Bu harç ve masrafların tesviyesi, tebliğın ifa olunduğu memleketin makamâtı tarafından, 3 üncü maddenin (e) fıkrasında muharrer şahadetname ısal edildiği vakit talepnameyi göndermiş olan konsolostan talep edilecektir.

Madde 5 — Mübellâgulleyleh eğer vesaikın memleketinden sadır olduğu Yüksek Âkit Taraf tebaasından ise tebliğ olunacak vesika hiç bir cebir ve tazyik icra edilmeksizin ve memleketinde tebliğ ifa olunacak Yüksek Âkit Tarafın makamâtınca bir müdahale vaki olmaksızın mübellâgulleyleh vesaik memleketinden sadır olan Yüksek Âkit Tarafın siyasi veya şebenderi memurını marifetile dahi tebliğ olunabilir.

Vesika, tebliğın icra edileceği memleket lisanında muharrer olacak veya ona bu lisanda bir tercüme merbut bulunacaktır.

Madde 6 — Mübellâgulleyleh, vesikanın memleketinden sadır olduğu Yüksek Âkit Tarafın tebaasından ise, tebliğ keyfiyeti, vesikanın sadır olduğu memleket kanununun bu usulü kabul ettiği ahvalde, posta ile dahi icra olunabilir.

III

Beyyine ahzî

Madde 7 — Yüksek Âkit Taraflarından birinin mahkemesi diğer Yüksek Âkit Taraf toprağında bir beyyine ahzine karar verirse işbu ahzî beyyine keyfiyeti 8 ve 10 uncu maddelerde muharrer eşkâlden her hangi biri ile vaki olabilecektir.

Madde 8 — (a) mahkeme kendi kanunları ahkâmına tevfiikan bir istinabe varakası ile Yüksek Âkit Tarafın arazisindeki salâhiyettar makama müracaat ederek ondan havzai kazası dahilinde bir tahkiki adli icrasını talep edebilir.

(b) İstinabe varakası kendisine müracaat vaki olan makamın lisanında muharrer olacak veya ona, lisanı mezkûrda bir tercüme merbut bulunacak ve bu tercümenin doğruluğu mahkemesinden talep sadır olan Yüksek Âkit Tarafın bir siyasi veya şebenderi memuru yahut alâkadar memleketlerden birinin resmî veya muhallef bir mütercimi canibinden musaddak olacaktır.

(c) İstinabe varakası, Türkiyede, ait olduğu Türk makamâtına irsal edilmek üzere bir Britanya konsolosu vasıtasile konsoloshanenin bulunduğu vilâyet valisine, İngilterede, Londradaki Türk konsolosu vasıtasile «Supreme Court of Judicature» «Senior Master» ine gönderilecektir.

(d) Kendisine istinabe varakası gönderilen makamı adli varakai mezkûreyi kendi memleketinin makamâtından sadır olan istinabe veya emirlerin icrasında müttehaz olan vesaiti cebriyenin aynını istimal ederek icra etmekle mükellef olacaktır.

(e) Kendi marifetile istinabe varakası irsal olunan konsolos alâkadar tarafların hazır bulunabilmeleri veya kendilerini temsil ettirebilmesi için, istinabe muamelesinin vuku bulacağı tarih ve mahalden, arzu ettiği takdirde, haberdar edilecektir.

(f) İstinabe muamelesinin icrasından ancak:

1 - İstinabe varakasının vüsuku sabit olmadığı,

2 - Makamatına istinabe varakasının gönderildiği memlekette istinabenin icrası ciheti adliyenin ve zaifi idadına dahil bulunmadığı,

3 - Memleketinde talebi vakiin icra edileceği Yüksek Âkit Taraf onu hâkimiyet veya emniyetini muhıl telâkki ettiği takdirde imtina olunabilir.

(g) Kendisine istinabe varakası gönderilen makam salâhiyettar bulunmadığı takdirde, ayrıca bir talebe hacet kalmaksızın, varakai mezkûre aynı memleketin salâhiyettar makamına memleketi mezkûrenin kanunlarile mevzu kavaide tevfikân, isal olunacaktır.

(h) İstinabe varakasının kendisine gönderilen makam tarafından icra edilmediği ahvalin her birinde, bu makam istinabenin icrasından imtinaa saik olan sebepleri, yahut istinabenin hangi makamı adliye gönderildiğini işaret ederek, istinabe talebini kendisine göndermiş olan konsolosu keyfiyetten derhal haberdar eyleyecektir.

(i) İstinabe varakasını icra eden makam takip olunacak usul hakkında kendi memleketinin kanununu tatbik edecektir.

Maahaza talip olan makamın bir usulü mahsusa tatbik edilmesi hakkındaki arzusu is'af olunacaktır; şu şartla ki böyle bir usul istinabenin icra edileceği memleketin kanunile gayri kabili te'lif olmasın.

Madde 9 — (a) İstinabe icrasından dolayı Yüksek Âkitlerden biri tarafından diğerine her hangi bir mahiyette hiç bir resim tediye olunmayacaktır.

(b) Maahaza istinabe talebi kendi mahkemesinden sadır olan Yüksek Âkit Taraf, şahitlere, ehli hibreye, tercuman veya mütercimlere verilecek her nevi harç ve masarifi, ve tav'an icabet etmiyen şahitlerin celbini te'min için vaki olan masrafları, ve selâhiyettar adli makamın kanunu dahilinin müsait olduğu ahvalde kendilerine icrayi hareket için niyabet verebileceği eşhasın ücurat ve masarifini, ve talep üzerine bir usulü mahsusa takip olunduğu takdirde bundan mütevellit ücurat ve masarifi, arazisinde istinabenin icra edileceği Yüksek Âkit Tarafa tediye edecektir.

(c) Bu ücurat ve masarifin tediyesi istinabenin icrasını talep eylemiş olan konsolostan, istinabe icra olunan memleketin makamı tarafından, işbu istinabenin ifasını müsbit vesaikin hini tevdimde istenilecektir. Ücurat ve masarifi mezkûre istinabenin icra edildiği memlekette tebaa hakkında mer'i tarifenin kabili tatbik olduğu derecede mezkûr tarifeye tevfikân hesap edilir.

Madde 10 — (a) Kendi arazisinde beyyine ahzedilecek olan Yüksek Âkit Taraf makamının müdahalesi olmaksızın, huzurlarında beyyinenin istima edileceği mahkemelerin mensup olduğu Yüksek Âkit Tarafın siyasi veya şehbenderî memuru marifetile dahi ahzi beyyine caizdir.

(b) Ahzi beyyine için tayin edilen siyasi veya şehbenderî memuru, mahkemeleri için beyyine talep edilen Yüksek Âkit Taraf tebaasından olmak şartile, isimleri muayyen eşhası şahit sıfatile isbatı vücut etmeğe, veya bunları her gûna vesaiki ibraz eylemeğe ve yemin etmeğe davet edebilir, fakat cebir istimaline salâhiyeti yoktur.

(c) Konsolosun istar edeceği davet varakaları beyyinenin ahz olunacağı memleketin lisanında muharrer olacak, yahut onlara o lisanında muharrer bir tercüme merbut bulunacaktır.

(d) Beyyine, istima olunacağı memleket kanunile mevzu usule tevfikân ahz olunabilecek, ve tarafeyin hazır bulunmak, veya alâkadâr iki memlekettten her birinin mahkemesi huzu-

runda icrayi harekete salâhiyettar her hangi bir şahıs ile kendilerini temsil ettirmek hakkını haiz bulunacaktır.

Madde 11 — 10 uncu maddede zikrolunan usul ile beyyine ahzi hususundaki teşebbüsün şühudun hazır bulunmaktan, ifade vermektен veyahut vesaik ibraz eylemekten imtina etmelerinden dolayı akim kalmış olması bilâhare 8 inci madde mucibince müracaatta bulunulmasına mâni olamaz.

IV

Masarif için teminat ve saire

Madde 12 — Masarif için teminat, masarifin ve harçların tediyesi hakkındaki kararlar meccanen müzahareti adliye ve deyin için hapis hususlarında Yüksek Âkit Taraflardan her birinin tebaası diğer Yüksek Âkit Taraf arazisinde işbu Yüksek Âkit Taraf tebaasına tamamen müsavi bir muameleden müstefit olacaklardır.

Madde 13 — Yüksek Âkit Taraflardan birinin tebaası diğerinin arazisinde 12 nci maddeye tevfikân masarif için teminat itasından istisna edildiği ahvalde böyle bir şahsı tediye masarife mahkûm eden hükümler, birinci Yüksek Âkit Taraf arazisindeki mehakim veya makamlar tarafından o memleketin kavanini mucibince ilâmatı ecnebiyenin tenfizi hususunda kabili tatbik en müstacel usul ile icra olunacaktır.

V

Ahkâmı umumîye

Madde 14 — Bu mukavelenamenin icrasına müteallik olarak tahasdüs edebilecek her gûna müşkilât diploması tanzim hallolunacaktır.

Madde 15 — (a) Yüksek Âkit Taraflardan her biri bu mukavelenamenin mer'iyette bulunduğu esnada herhangi bir zaman, diploması tarzile bu hususta iki ay evvel ihbarı keyfiyet etmek şartile mukavelenin ahkâmı mütebakîyesinin mer'iyetine hâlel gelmeksizin, 5 inci, 6 ncı ve 10 uncu maddelerin mer'iyetine nihayet verebilecektir.

(b) Eğer bu mukavelenamenin mer'iyette bulunduğu müddet zarfında Türkiye Reiscümhuru 5, 6 ve 10 uncu maddelerin haklarında hâlen tatbik olunduğu sınıf eşhastan gayri sunufu eşhasa da teşmiline muvafakatini Londradaki Büyük Elçisi vasıtasile bildirecek olursa, bu maddeler her iki Yüksek Âkit Taraf arazisinde işbu tebliğ tarihinden itibaren ve o tebliğ tevfikân teşmil olunacaktır.

Madde 16 — Türkçe ve İngilizce metinleri müsavi derecede kabili ihticaç olan işbu mukavelename tasdika tâbi olacaktır. Tasdiknameler Londrada teati olunacaktır. Mukavele tasdiknamelerin teatisi tarihinden üç ay sonra iktisabı mer'iyet edecek ve meriyete vazından itibaren üç sene mer'i kalacaktır. İki Yüksek Âkit Taraftan hiç biri müddeti mezkûrenin inkizasından altı ay evvel mukaveleye nihayet vermek niyetinde bulunduğunu diğerine bildirmezse, mukavele iki Yüksek Âkit Taraftan her hangi birinin böyle bir tebliğde bulunacağı günden itibaren altı ay geçinceye kadar mer'iyette kalacaktır.

Madde 17 — (a) Bu mukavele ne İskoçya veya şimali İrlandaya, ne Zati Haşmetpenahinin müstemleke ve mahmiyelerinden hiç birine, ne de Müttehit Krallık dahilinde Zati Haşmetpenahinin Hükümeti tarafından hakkında manda icra edil-

mekte olan manda altındaki araziden hiç birine kendiliğinden tatbik olunmayacak, fakat Zati Haşmetpenahi, mukavelenin, 16 ncı maddeye tevfi kan mer'iyette bulunduğu esnada her hangi bir zaman; Türkiyedeki büyük elçisi vasıtasile yapılacak bir tebliğ ile onu yukarıda mezkûr araziden her hangi birine teşmil edebilecektir.

(b) Tebliği mezkûr, alâkadar arazide adli ve gayri adli vesaikin ve istinabe varakalarının gönderileceği makamata tayin edecektir. Tebligat veya tercümelerinin yapılacağı lisan İngilizcedir. Keyfiyeti teşmilin mer'iyete vaz'ı tarihi tebliğ tarihinden itibaren bir ay olacaktır.

(c) Yüksek Âkit Taraflardan her biri, bu maddenin (a) fıkrasında muharrer araziden her hangi birine işbu mukavelenamenin teşmili keyfiyetinin mer'iyete vaz'ından itibaren üç sene geçtikten sonra, altı ay evvel diploması tarikile haber vermek suretile, teşmili mezkûre her vakit nihayet verebilir.

(d) 16 ncı madde mucibince mukavelenin mer'iyetten iskati, Yüksek Âkit Taraflarca sarahaten başka yolda bir itilâf yapılmadıkça, mukaveleyi işbu maddenin (a) fıkrası mucibince teşmil edilmiş bulunduğu araziden her hangi biri hakkında da kendiliğinden hükümden iskat edecektir.

Madde 18 — Yüksek Âkit Taraflar, işbu mukavelename gerek 16 ncı maddeye gerek bu madde mucibince vukubulan her hangi bir iltihaka tevfi kan, mer'iyette bulunduğu esnada her hangi bir zaman, Zati Haşmetpenahinin diploması tarikile yapılan bir tebliğ ile Britanya mecmuai milelinden, Hükümeti tarafından boyle bir iltihak arzusunda bulunabilecek her hangi bir uzuv için, işbu mukavelenameye iltihak edebileceğinde ittifak eylemişlerdir; ancak böyle bir iltihak tebliği, Zati Haşmetpenahinin, mukavelenamenin kabili tatbik olduğu bilûmum arazisi hakkında, bu mukavelenamenin iskatinâ dair Türkiye Reiscumhuru tarafından bir tebliğ icra olunduktan sonra vaki olamaz. 17 ncı maddenin (b) fıkrası ahkâmı bu kabil tebligat hakkında kabili tatbik olacaktır. Bu kabil iltihaklardan her biri tebliğ tarihinden itibaren bir ay sonra mer'iyet iktisap edecektir.

(b) İşbu maddenin (a) fıkrasında mezkûr iltihakın mer'iyete vaz'ı tarihinden üç sene sonra Yüksek Âkit Taraflardan her hangi biri diploması tarikile altı ay evvel fesih ihbarında bulunarak mukaveleyi, hakkında iltihak tebliği yapılmış her hangi bir memlekete taallûku itibarile mer'iyetten iskat edebilir. Mukavelenin 16 ncı madde mucibince iskati, bu kabil memleketlerden her hangi birine tatbikına müessir olmayacaktır.

(c) Bu maddenin (a) fıkrası mucibince vaki olacak her hangi bir iltihak tebliği, işbu iltihak tebliğinin hakkında vaki olduğu memleketin Hükümeti tarafından idare edilen her hangi bir tetümmei araziye veya manda altında bulunan araziye şamil olabilecek ve boyle bir memleket hakkında (b) fıkrasına tevfi kan yapılacak her hangi bir fesih tebliği, mezkûr memleketin iltihakına ait tebliğnamenin şamil olduğu tetümmei araziye ve manda altında bulunan araziye de tatbik olunacaktır.

Tasdikanlımakal aşağıda imzası bulunanlar bu mukaveleyi İngilizce ve türkçe metinlerde imza etmişler ve mühürlemişlerdir.

İki nüsha olarak Ankarada bin dokuz yüz otuz bir senesi teşrinisani ayının 28 inci günü yapılmıştır.

Dr. T. Ruştü

George T. Clerk

Türkiye - İngiltere Muzaheretü Adliye Mukavelenamesine merbut İmza Protokolü

Muamelâtı adliyenin teşşiyetinde mütekabilen muavenet icrası hakkındaki bu günkü tarihli mukaveleyi imza ederken zirde vazüilimza ve salâhiyeti kâmileyi haiz murahhaslar atideki hususâtı kararlaştırmışlardır :

17 ncı madde ahkâmı, merbut listede tadat edilen arazinin kâffesinde, ve hükümetleri tarafından işbu maddeye tevfi kan mukavelenin kendilerine teşmili arzusu izhar edildiği takdirde, kezalik Terre Neuve ve Cenubi Rhodezya ya da tatbik olunacaktır.

İki nüsha olarak Ankarada teşrinisani ayının 28 inci günü yapılmıştır.

Dr. T. Ruştü

George T. Clerk

İmza Protokoluna merbut liste

Bahamas

Barbados

Bermuda

İngiliz Güyanı

İngiliz Hondürası

Seylân

Kıbrıs

Falkant adaları ve tetümmei

Fiji

Gambiya (müstemleke ve mahmiye)

Cebelüttarik

Altın sahil

a - Müstemleke

b - Aşanti

c - Şimal arazisi

d - İngiliz mandası altındaki Togoland

Hong Kong

Jamayik (Tork ve Kaykos adalarile Kayman adaları da dahil olmak üzere)

Kenya (müstemleke ve mahmiye)

Leeward adaları

Antigua

Dominika

Monserrat

Sent Kristofer ve Nevis

Virgin adaları

Malaya Devletleri

2 - Müttehit Malaya Devletleri

Negri Sembilân

Pahang

Perak

Selângor

b - Gayri müttehit Malaya Devletleri
 Yohore
 Kedah
 Kelantan
 Perlis
 Trengganu
 Brunei
 Malta
 Mauritius
 Nigeria
 a - Müstemlike
 b - Mahmiye
 c - İngiliz mandası altında Kamerun
 Şimalî Borneo Devletleri
 Şimalî Rodezya
 Niyassa mahmiyesi
 Aden
 Sent Elen ve Assansiyon
 Sarawak
 Seychelles

Siyerra Leona (müstemlekat ve mahmiye)
 Somali mahmiyesi
 Cenubî Afrika Âli Komisyonu arazisi
 Bisutu
 Bechuana
 Swazi
 Malaya yarım adası müstemlekesi
 Tankanika arazisi
 Trinidad ve Tobago
 Uzanda mahmiyesi
 Garbî Pasifik adaları
 İngiliz Solomon adaları mahmiyesi
 Gilbert ve Ellice adaları müstemlekesi
 Tonga
 Vindward adaları
 Grenada
 Sent Lusiya
 Senvensan
 Zengibar mahmiyesi

TEFSİRLER

1076 numaralı (İhtiyat Zabiteri ve İhtiyat Askeri Memurları) Kanununun 3 üncü maddesile bu madeyi tadil eden 1972 numaralı kanunda yazılı (tam devreli lise ve muadilleri) ibaresindeki (muadilleri) kelimesinin tefsiri

Tefsir N: 178

Orta mektep mezunlarını kabul eden veya orta mektep tahsilini kendi mektebinde verdikten sonra en az üç sene meslekî malûmatla beraber malûmatı umumiye de veren birinci derecede meslek ihtisas mektepleri ile ilk muallim mektepleri

ve Musikî Muallim Mektebi (ihtiyat zabiti olmak kukuku noktai nazarından) tam devreli lise muadili mekteplerdir.

30/6/1932

Mufettişlerin ikamet yevmiyeleri ve muvakkat tazminatları hakkında

Tefsir N: 179

Mıntaka merkezleri Ankara haricinde bulunan müfettişler vazifeten olsa dahi Ankarada buldukları müddetçe ikamet yevmiyesine istihkak kesbederler ve fakat muvakkat tazminat alamazlar.

30/6/1932

T. B. M. M. KARARLARI

Mübadil ve muhacirlerle harikzedelere meccanen temlik edilen gayri menkullerin veraset ve intikal vergisi hakkında

Karar N: 721

İstihkak mukabilinde veya iskânı adî haddi dahilinde bedelsiz olarak yapılan temlikler ivazsız telâkki edilemez. Ancak istihkak haddi veya iskânı adî haddi tevkinde borçlanma kanununa tevfikân yapılan temliklerde, bilâhare temellük edenler-

den mezkûr kanuna tevfikân borçlandıkları miktarlar affedilmiş bulunanlar mevcut ise bunların ivaz mukabili telâkki edilmesine imkân bulunamayacağına nazaran bu kabil temlikler veraset ve intikal vergisine tâbi olmak şartile diğerlerinin yani istihkak mukabil olan temliklerle iskânı adî haddi dahilinde bulunan temliklerin veraset ve intikal vergisine tâbi olmamaları lâzımgelir.

30/6/1932